

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa Z. Sp. z o.o. w M.
przeciwko W.P.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 lipca 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 27 października 2016 r., sygn. akt V ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 5400 (pięć
tysięcy czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód Z. Sp. z o.o. w M. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 27 października 2016 r., oddalającego jego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 28 września 2015 r. Powód domagał się zasądzenia od pozwanego W.P. kwoty 262.679.14 zł stanowiącej część kary umownej za odstąpienie od umowy z dnia 18 lutego 2010 r., na podstawie której pozwany wykonywał - w ramach konsorcjum - budowę kanalizacji sanitarnej i deszczowej. Sąd pierwszej oddalił powództwo, stwierdzając, że w umowie nie przewidziano możliwości odstąpienia od umowy przez wykonawcę z powodu niemożliwości świadczenia zawinionej przez zamawiającego. Jednocześnie Sąd

wskazał, że przyczyny odstąpienia wskazane przez wykonawcę nie stanowią także ustawowej podstawy odstąpienia od umowy. W konsekwencji uznał, że oświadczenie było nieskuteczne. Oddalając apelację strony powodowej, Sąd Apelacyjny przyjął natomiast, że pozwany nie złożył oświadczenia o odstąpieniu od umowy, lecz jedynie wyjaśnił powodowi, że umowę uznaje za nieważną z powodu pierwotnej niemożności świadczenia (co nie było zgodne z rzeczywistością) i odstępuje od jej wykonywania, nie zaś od samej umowy, którą traktował jako dotkniętą nieważnością. Tym bardziej więc, zdaniem Sądu odwoławczego, nie było podstaw do obciążenia pozwanego wskazaną przez powoda karą umowną.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wniósł powód, zaskarżając go w całości. W skardze opartej na obydwu podstawach kasacyjnych zarzucił naruszenie art. 65 § 1 k.c. w zw. z art. 395 § 1 k.c., art. 491 § 1 k.c., art. 493 § 1 k.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c.

W odpowiedzi pozwany wnosił o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. i nie obejmuje merytorycznego rozpatrywania skargi kasacyjnej. W razie stwierdzenia, że występuje co najmniej jedna z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Skarżący uzasadnił potrzebę rozpatrzenia jego skargi wystąpieniem przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Wskazał, że skarga jest oczywiście uzasadniona w zakresie naruszenia przez Sąd Apelacyjny art. 65 § 1 k.c. i przyjęcie, że oświadczenie z dnia 29 lipca 2010 r. w przedmiocie odstąpienia od umowy jest oświadczeniem wiedzy, a nie oświadczeniem woli.

Jak zostało wyjaśnione w judykaturze Sądu Najwyższego, oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności występuje wtedy, gdy bez wątpienia miały miejsce uchybienia, na które powołuje się skarżący i jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ.). Nie może przy tym budzić wątpliwości i to, że wydane orzeczenie jest – na skutek stwierdzonego naruszenia – oczywiście błędne. Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie potwierdza stanowiska o oczywistej zasadności wniesionego nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Sąd Apelacyjny poddał oświadczenie pozwanego procesowi wykładni w kontekście całości okoliczności faktycznych sprawy, także dalszej korespondencji, jaka po nim nastąpiła, rozważył jednak także konsekwencje poglądu, za jakim optuje skarżący – że było to oświadczenie o odstąpieniu od umowy. W obu wariantach rozumowania nie stwierdził przesłanek umożliwiających uwzględnienie powództwa, a jego rozumowanie nie wykazuje rażących wad, ani nie wskazuje na oczywistą błędność rozstrzygnięcia.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), ponieważ przesłanka przedsądu wskazana przez powoda nie wystąpiła, a okoliczności sprawy nie wskazują by zachodziły inne przyczyny przemawiające za merytorycznym rozpatrzeniem sprawy.

Na wniosek pozwanego zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 15 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804, ze zm.).

aj